

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

การดำเนินงาน วิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพอง ตำบลคำพอง อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

Operation of the Khampha-ung Vegetable Growing Community Enterprise,

Khampha-ung Subdistrict, Pho Chai District Roi Et Province

กาญจนา แदनระเบียบ (Kanjana Danrabaib)¹ พลสรณู สรณูรมย์ (Ponsaran Saranrom)²เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ (Benchamas Yooprasert)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน 2) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนและการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน 3) การประเมินผลการบริหารวิสาหกิจชุมชนตามแนวคิดการบริหารเชิงดุลยภาพ 4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพอง 5) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพอง 6) แนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพอง ประชากรที่ศึกษา คือ (1) สมาชิกวิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพอง จำนวน 53 ราย ศึกษาจากประชากรทั้งหมด (2) เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เกี่ยวกับแนวทางทางการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพอง อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน คัดเลือกแบบเจาะจง จากคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชน 7 ราย เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Focus Group) วิเคราะห์เนื้อหาในการจัดหมวดหมู่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 55.57 ปี ร้อยละ 66.0 มีสถานภาพสมรส และร้อยละ 52.8 จบประถมศึกษา ร้อยละ 66.0 ไม่มีตำแหน่งทางสังคม ร้อยละ 71.7 เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกรอื่น ร้อยละ 96.2 มีอาชีพเกษตรกร มีรายได้ของครัวเรือนเฉลี่ย 171,320.75 บาท/ปี มีรายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ย 12,2981.13 บาท/ปี มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.58 คน และแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.96 คน 2) เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน ในอันดับสุดท้ายคือความรู้เกี่ยวกับสถานที่ยื่นแบบขอจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนทำได้ ที่ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเท่านั้น ส่วนการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดความต้องการ ด้านวางแผนการดำเนินงาน ด้านตัดสินใจ และด้านดำเนินกิจกรรม 3) การประเมินผลการบริหารวิสาหกิจชุมชนตามแนวคิดการบริหารเชิงดุลยภาพ พบว่า ด้านการเงิน ด้านลูกค้า และด้านกระบวนการภายใน อยู่ระดับมาก ส่วนด้านการเรียนรู้และการพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง 4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพองพบว่ามีอยู่ 5 ประเด็นได้แก่ (1) การได้รับสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ (2) การบริหารงานกลุ่ม (3) ลักษณะของผู้นำกลุ่ม (4) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมกลุ่ม (5) ความรู้ความเข้าใจในหลักการดำเนินงานของกลุ่มและระดับปานกลาง 2 ประเด็นได้แก่ (5.1) การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาคเอกชน (5.2) การได้รับการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน 5) ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพองโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย 6) แนวทางการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพอง อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบไปด้วย การมีส่วนร่วมของกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในการดำเนินกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมายอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ และส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาให้แก่สมาชิกวิสาหกิจชุมชนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน การมีส่วนร่วม การบริหารเชิงดุลยภาพ

¹ หลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แขนงวิชา ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

³ รองศาสตราจารย์ ดร.แขนงวิชา ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

Abstract

The objectives of this research were to study 1) basic personal, social, and economic conditions of community enterprise members 2) knowledge and understanding about community enterprises and the participation in the operation of community enterprises 3) the evaluation results of community enterprise management according to balanced scoreboard approach 4) opinions about factors impacting successes of Kham Pha-ung vegetable community enterprise 5) problems and suggestions regarding the operation of Kham Pha-ung vegetable community enterprise 6) extension guidelines for the operation of Kham Pha-ung vegetable community enterprise. The population of this study consisted of (1) 53 members of Kham Pha-ung vegetable community enterprise. The sample size was from the entire population ; (2) 7 key informants on the extension guidelines for Kham Pha-ung vegetable community enterprise in Pho Chai district, Roi Et province in the operations of community enterprise through purposive sampling method of the community enterprise committees. The tool used in this study was focus group. Data were analyzed by using data classification. Statistics applied in data analysis were such as frequency, percentage, minimum value, maximum value, mean, and standard deviation. The results of the research found that 1) most of the farmers were female with the average age of 55.57 years old. 66.0% of them married, 52.8% completed primary school education, 71.7% were members of other agricultural agencies, and 96.2% were farmers. They earned the average household income of 171,320.75 Baht/year, had the average household expense of 12,2981.13 Baht/year, had the average member in the household of 4.58 people, and had the average labor in the household of 2.96 people. 2) Farmers had knowledge and understanding about community enterprise at the last topic in the ranking on the knowledge about the location for registration application to become community enterprise which can be done only at sub-district service and transfer agricultural technology office. Regarding the participation in the operation, it showed that it was at the high level in all 4 aspects such as (1) need determination (2) operational planning (3) decision-making (4) activity operation. 3) The evaluation of community enterprise management according to balanced scoreboard revealed that regarding financial aspect, customer aspect, and the internal process were at the high level. For the learning aspect and development, they were at the moderate level. 4) Opinions about factors impacting successes of Kam Pong vegetable community enterprise found that they were at a high level in 5 aspects : (1) the receiving of support from government sector agencies ; (2) group management ; (3) group leader attributes; (4) participation of members in the group activity ; (5) knowledge and understanding in the operation principles of group. For the moderate level, there were 2 aspects: (5.1) the receiving support for private sector agencies (5.2) the receiving from support from local leaders. 5) Problems about the operation of Kham Pha-ung vegetable community enterprise, overall, was at the low level. 6) The extension guidelines of Kham Pha-ung vegetable community enterprise in Pho Chai district, Roi Et province consisted of the participation of committees and members of community enterprise in the operation of activities who consistently and regularly got assigned and encouraged the learning and development for community enterprise members so that they can develop their own potential continuously.

Keywords: The operation of community enterprise, Participation, Balanced scoreboard

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

บทนำ

วิสาหกิจชุมชนมีประวัติความเป็นมาจากประเทศทางตะวันตก สำหรับประเทศไทยวิสาหกิจชุมชนเกิดขึ้นจากแนวคิดและผลกระทบทั้งเชิงลบและเชิงบวกจากการพัฒนาประเทศภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่างๆผนวกกับความพยายามหาทางออกจากปัญหาในการประกอบอาชีพและหนี้สินของนักคิดและผู้นำชุมชนร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนใน พ.ศ.2540 (ยุพา อินทราเวช, 2566) และได้มีการประกาศใช้ พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนเมื่อปี พ.ศ. 2548” วิสาหกิจชุมชน คือการประกอบกิจการของชุมชนที่กลุ่มคนในชุมชนเป็นเจ้าของและร่วมกันดำเนินการ เกี่ยวกับการผลิตสินค้า และการให้บริการหรืออื่นๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีกิจการดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลในรูปแบบใดหรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้และการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน (กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน 2562) 2) จังหวัดร้อยเอ็ดมีการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน มีการส่งเสริมให้ชุมชนรวมกลุ่มกันประกอบการในแนวทาง วิสาหกิจชุมชน อันเป็นการประกอบการเพื่อการพึ่งตนเองของครอบครัว ชุมชน และระหว่างชุมชน (สำนักงานเกษตรจังหวัดร้อยเอ็ด, 2566)

อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด เริ่มมีการเนินการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ในปี พ.ศ. 2548 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งกระจายอยู่ในทุกตำบลของอำเภอโพธิ์ชัย ที่ดำเนินงานอยู่ ทั้งวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้าการให้บริการ และอื่นๆ ซึ่งมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในหลายกลุ่ม แต่ก็มีบางกลุ่มที่มีปัญหาไม่สามารถดำเนินงานต่อได้ ต้องยกเลิกทะเบียนวิสาหกิจชุมชนไปหลายกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนตำบลคำพองเป็นกลุ่มที่มีการประเมินศักยภาพอยู่ในระดับดี กลุ่มมีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ มีระเบียบข้อบังคับให้สมาชิกทุกคนปฏิบัติตาม ผู้นำกลุ่มมีความเสียสละและมีหน่วยงานภาคีเข้ามาสนับสนุน มีการส่งเสริมความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการสร้างรายได้ และการพัฒนารูปแบบของวิสาหกิจชุมชน มีผลให้ชุมชนพึ่งพาตัวเองได้ และพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งพร้อมสำหรับการแข่งขันทางการค้า(สำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ชัย,2566:3) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกผักคำพอง ตำบลคำพอง อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นการผลิตสินค้า เพื่อสร้างรายได้ในการพึ่งตนเองของครอบครัว ชุมชน โดยการนำทุนทางสังคมของชุมชนที่มีอยู่ อันได้แก่ ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีชีวิตวัฒนธรรมประเพณี ทรัพยากรท้องถิ่น ฯลฯ ผนวกกับการบริหารจัดการสมัยใหม่มาพัฒนาเป็นอาชีพเพื่อทำให้มีรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจได้โดย ผลิตสินค้าเองจำหน่ายเอง เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนสามารถจำหน่ายได้ตลอดทั้งปี

จากปัญหาของวิสาหกิจชุมชนซึ่งมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในหลายกลุ่ม แต่ก็มีบางกลุ่มที่มีปัญหาไม่สามารถดำเนินงานต่อได้ ต้องยกเลิกทะเบียนวิสาหกิจชุมชนไปหลายกลุ่ม

เพื่อทราบแนวทางการดำเนินงานการศึกษาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพอง ตำบลคำพอง อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ดว่ามีแนวทางอย่างไรบ้างที่ทำให้วิสาหกิจชุมชนมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบทำให้วิสาหกิจชุมชนเกิดความสำเร็จ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีการประเมินศักยภาพที่อยู่ในระดับ ปานกลาง และปรับปรุง ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สร้างความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ สามารถพัฒนาเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชน รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนและกำหนดนโยบายในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต่อไป

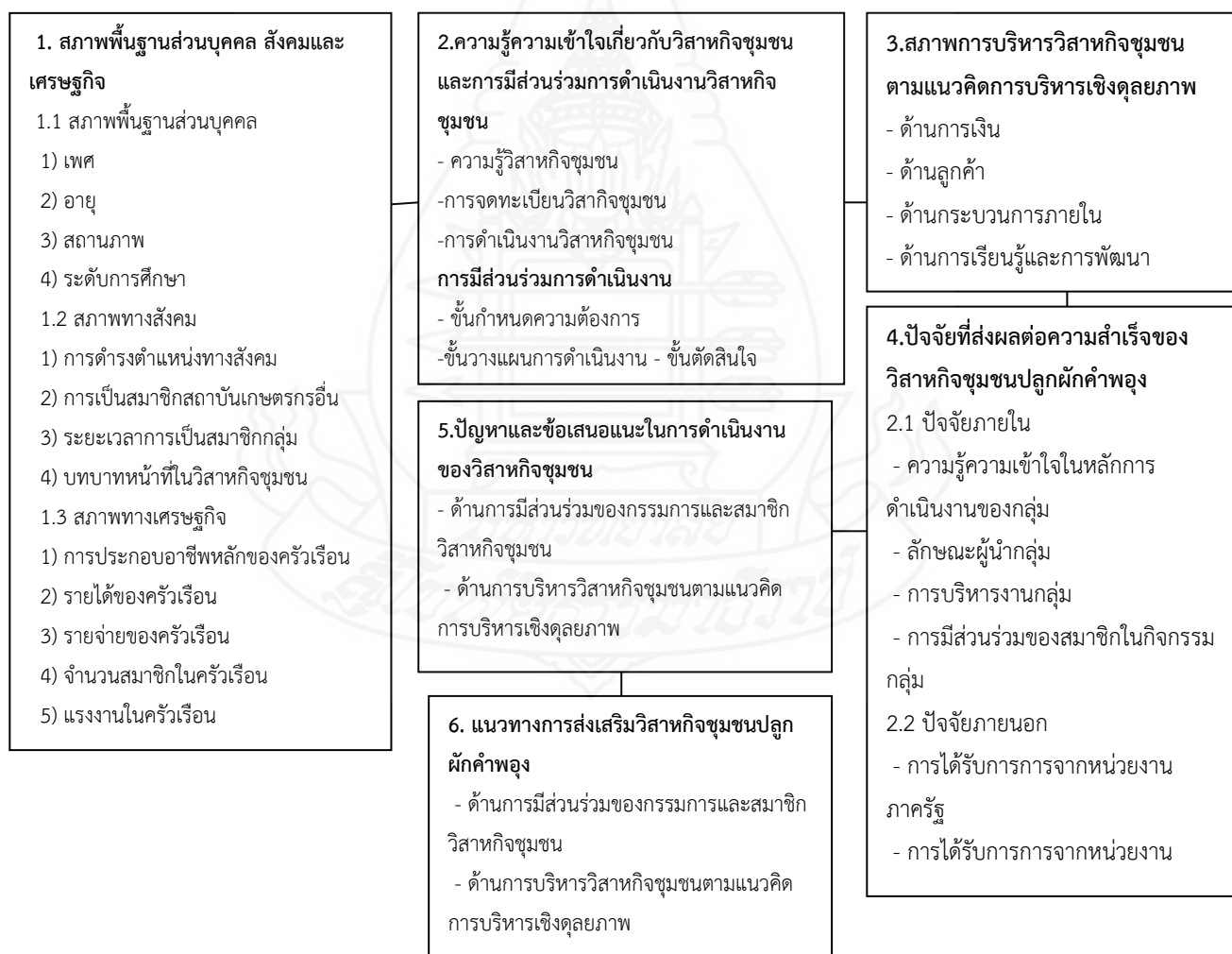
การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาสภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพอง อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด
2. ศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนและการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน
3. ศึกษาการประเมินการบริหารวิสาหกิจชุมชนตามแนวคิดการบริหารเชิงดุลยภาพ
4. ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพอง
5. ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพอง
6. แนวทางการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพอง

กรอบแนวคิดงานวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากร 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) สมาชิกและคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพอง ตำบลคำพองอำเภอโพธิ์ชัยจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 53 ราย ศึกษาจากประชากรทั้งหมดและ 2) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพอง อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน คือคณะกรรมการ 7 ราย คัดเลือกแบบเจาะจง จากสมาชิกที่เป็นคณะกรรมการที่กลุ่มมอบหมาย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น 1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ ทดสอบค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ (IOC) เท่ากับ 0.95 และทำการทดสอบเพื่อหาความเที่ยง (reliability consistency) ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า 0.874 - 0.957 2) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) วิเคราะห์เนื้อหาในการจัดหมวดหมู่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพอง ตำบลคำพอง อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ดผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1. สภาพพื้นฐานทั่วไป สภาพทางสังคมและสภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร พบว่า ร้อยละ 71.7 เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 55.57 ปี ร้อยละ 66.0 สถานภาพสมรส และร้อยละ 52.8 จบประถมศึกษา ร้อยละ 66.0 ไม่มีตำแหน่งทางสังคม ร้อยละ 71.7 เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกรอื่น และร้อยละ 50.9 เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน 4-6 ปี พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 96.2 มีอาชีพเกษตรกร มีรายได้ของครัวเรือนเฉลี่ย 171,320.75 บาท/ปี มีรายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ย 12,2981.13 บาท/ปี มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.58 คน และแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.96 คน

2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนและการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน พบว่าเกษตรกรมีความรู้ ร้อยละ 84.9 ประเด็นวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนแล้วไม่แจ้งความประสงค์ขอดำเนินการต่อภายใน 2 ปี ติดต่อกัน นายทะเบียนสามารถเพิกถอนได้ รองลงมา ร้อยละ 81.1 มี 2 ประเด็น คือ จำนวนสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนที่จะจดทะเบียนได้ต้องไม่น้อยกว่า 7 คน และการดำเนินงานของเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนอาจมีบุคคลภายนอก มาร่วมดำเนินการด้วยก็ได้

2.2 การมีส่วนร่วมของกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชน พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการมีส่วนร่วมแต่ละด้าน เรียงตามลำดับ คือ 1. ขั้นวางแผนการดำเนินงาน(ค่าเฉลี่ย=3.73) 2. ขั้นกำหนดความต้องการ(ค่าเฉลี่ย=3.70) 3. ขั้นตัดสินใจ(ค่าเฉลี่ย=3.65) 4. ขั้นดำเนินกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย=3.58) และ 5. ขั้นติดตามประเมินผล(ค่าเฉลี่ย=3.43)

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

ตารางที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการและสมาชิกวิสาทกิจชุมชน

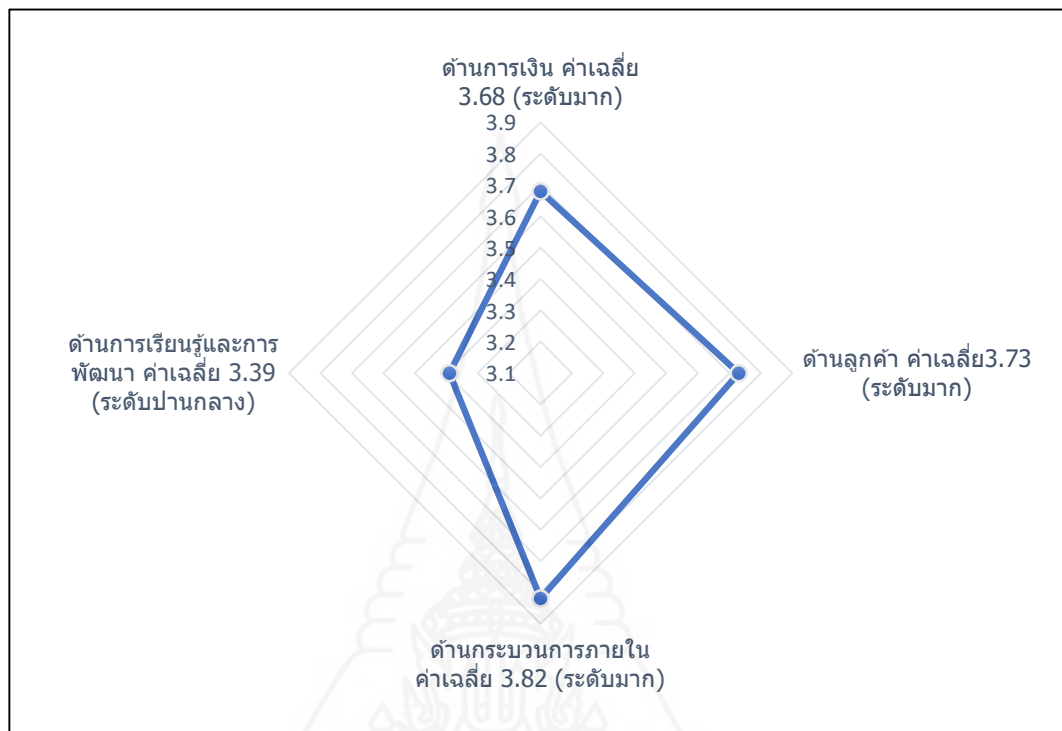
การมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาทกิจชุมชน	ค่าเฉลี่ย	ส่วน	แปลผล	อันดับ
		เบี่ยงเบน มาตรฐาน		
1. ขึ้นกำหนดความต้องการ	3.70	.887	มาก	2
2. ขึ้นวางแผนการดำเนินงาน	3.73	.610	มาก	1
3. ขึ้นตัดสินใจ	3.65	.662	มาก	3
4. ขึ้นดำเนินกิจกรรม	3.58	.693	มาก	4
5. ขึ้นติดตามประเมินผล	3.43	.772	มาก	5
รวมเฉลี่ย	3.62	.542	มาก	

3. การประเมินผลการบริหารวิสาทกิจชุมชนตามแนวคิดการบริหารเชิงดุลยภาพ พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากค่ามากไปน้อย คือ 1) ด้านกระบวนการภายใน การประเมินผลอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=3.82) 2) ด้านลูกค้า การประเมินผลในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=3.73) 3) ด้านการเงิน การประเมินผลในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=3.68) และ 4) ด้านการเรียนรู้ และการพัฒนา การประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย=3.39)

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

ภาพ ที่ 2 ระดับความคิดเห็นการบริหารวิสาหกิจชุมชนตามแนวคิดการบริหารเชิงดุลยภาพ

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพอง พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่ามากไปน้อย คือ 1) การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=3.76) 2) การบริหารงานกลุ่ม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=3.74) 3) ลักษณะของผู้นำกลุ่มอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=3.71) 4) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมกลุ่ม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=3.62) 5) ความรู้ความเข้าใจในหลักการทำงานของกลุ่ม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=3.42) 6) การได้รับการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย=3.12) และ 7) การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาคเอกชน อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย=2.99)

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

ตารางที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพอง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของ วิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพอง	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล	อันดับ
1. ความรู้ความเข้าใจในหลักการดำเนินงานของกลุ่ม	3.42	.489	มาก	5
2. ลักษณะของผู้นำกลุ่ม	3.71	.530	มาก	3
3. การบริหารงานกลุ่ม	3.74	.574	มาก	2
4. การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมกลุ่ม	3.62	.488	มาก	4
5. การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	3.76	.537	มาก	1
6. การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาคเอกชน	2.99	.614	ปานกลาง	7
7. การได้รับการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน	3.12	.518	ปานกลาง	6
รวมเฉลี่ย	3.48	.368	มาก	

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพอง พบว่า ภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับจากค่ามากไปน้อย คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมของกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และด้านการบริหารวิสาหกิจชุมชนตามแนวคิดการบริหารเชิงดุลยภาพ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 3 ระดับปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพอง

ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนปลูก ผักคำพอง	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการมีส่วนร่วมของกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจ ชุมชน	2.23	.529	น้อย	1
2. ด้านการบริหารวิสาหกิจชุมชนตามแนวคิดการ บริหารเชิงดุลยภาพ	1.96	.670	น้อย	2
รวมเฉลี่ย	2.09	.511	น้อย	

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพอง วิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพองควรขยายสมาชิกกลุ่ม เครือข่าย สร้างแรงบันดาลใจให้คนรุ่นใหม่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาผลผลิตให้มีคุณภาพโดดเด่น ดึงดูดนำสนใจของลูกค้า นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการส่งเสริมการตลาดเพื่อกระตุ้นยอดขายให้เพิ่มขึ้น ให้คำแนะนำหรืออบรมความรู้ใหม่ ๆ เพื่อการพัฒนาการผลิตอย่างต่อเนื่อง ภาครัฐและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกำหนดและ

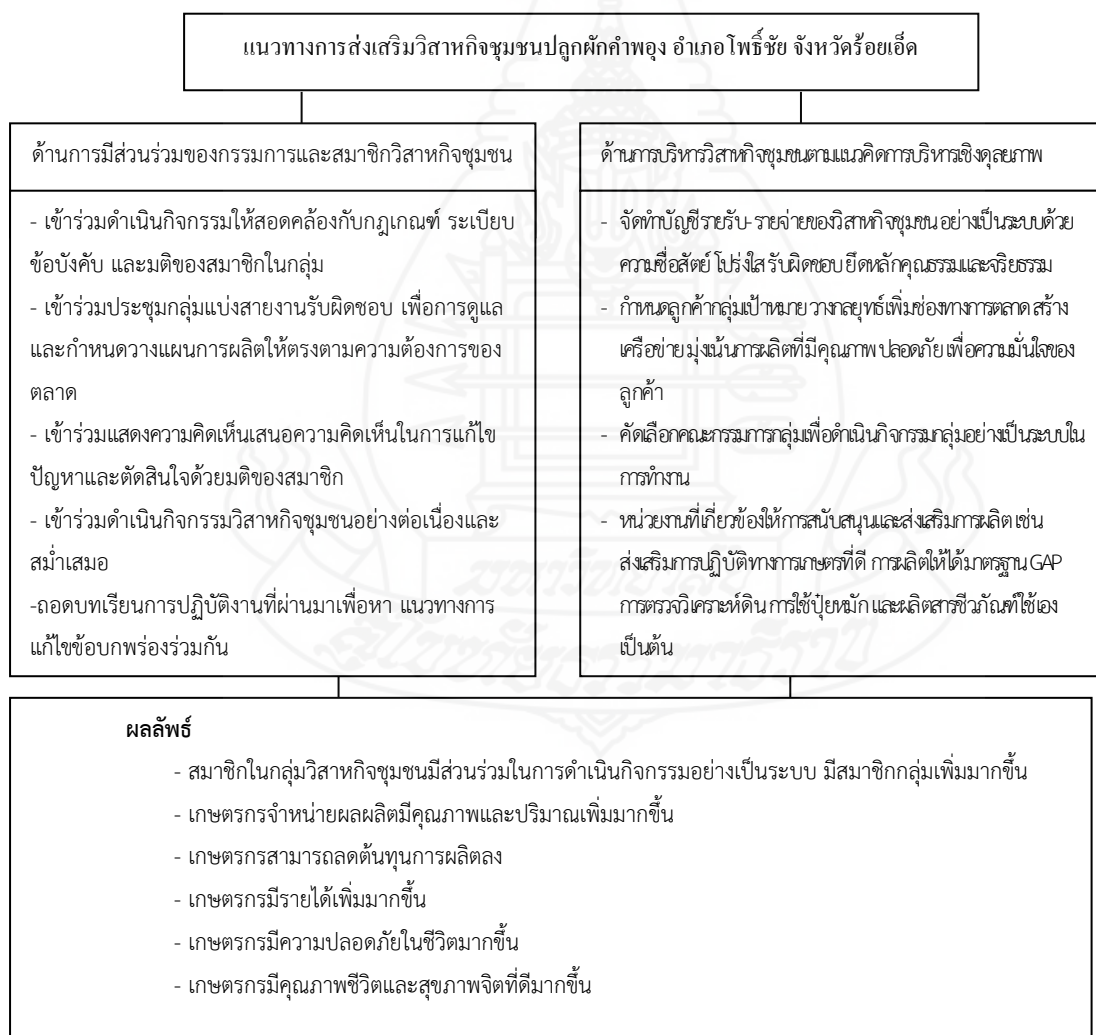

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

นโยบายหรือมาตรการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการปลูกผักให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและปริมาณ รวมทั้งการส่งเสริมทางการตลาดให้แก่เกษตรกร กำหนดแนวทางหรือมาตรการให้ความช่วยเหลือตามระดับศักยภาพของกลุ่ม เน้นการช่วยเหลือทางเทคนิค ความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่าง ๆ ในการดำเนินการของกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มสามารถดำเนินกิจกรรมต่อไปได้อย่างยั่งยืน ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง และวิกฤติ ทางด้านการเมืองสังคม และเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบัน

6. แนวทางการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพอง อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ของคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชน จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ด้านการบริหารวิสาหกิจชุมชนตามแนวคิดการบริหารเชิงดุลยภาพ ภาพที่ 3 แนวทางการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพอง อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

อภิปรายผลการวิจัย

การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพอง ตำบล คำพอง จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยขออภิปรายผล
ในประเด็นสำคัญ ได้ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนและการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนอยู่ในระดับมาก แต่มีประเด็นที่มีความรู้ในระดับน้อย คือความรู้เรื่อง สถานที่ยื่นแบบขอจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนทำได้ที่ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเท่านั้น และประเด็นความรู้ คณะบุคคลที่ขอจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนต้องเป็นนิติบุคคลเท่านั้น (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2562) ได้อธิบายไว้ว่าคณะบุคคลต้องยื่นขอจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนที่สำนักงานเกษตรอำเภอที่วิสาหกิจชุมชนตั้งอยู่

สาเหตุที่เกษตรกรมีความเข้าใจผิดว่าสถานที่ยื่นแบบขอจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนทำได้ที่ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเท่านั้น เนื่องจากเดิมทุกตำบลจะมีศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลและมีเจ้าหน้าที่ประจำตำบลรับผิดชอบอยู่เกษตรกรอาจจะคิดว่า การที่มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำศูนย์ก็สามารถยื่นจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนได้ ซึ่งปัจจุบัน แต่ละอำเภอจะมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานวิสาหกิจชุมชนอยู่ ฉะนั้นในการยื่นจดทะเบียนจำเป็นต้องมาขึ้นที่ สำนักงานเกษตรอำเภอเท่านั้น

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรร้อยละ 54.7 มีความรู้เข้าใจในระดับน้อย จากประเด็นคำถามที่ว่า คณะบุคคลที่ขอจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนต้องเป็นนิติบุคคลเท่านั้นแต่หลักการที่ถูกต้อง การจดทะเบียนสามารถยื่นจดได้ทั้งเป็นนิติบุคคลและไม่เป็นนิติบุคคล (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2562) ได้อธิบายไว้ว่า การจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน 2562 พบว่า การยื่นจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนสามารถยื่นได้ทั้งที่เป็นนิติบุคคลและไม่เป็นนิติบุคคลก็ได้

ดังนั้นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพอง ซึ่งเป็นกลุ่มที่หลายภาคส่วนมองว่ากลุ่มนี้ประสบความสำเร็จอยู่แล้วแต่สมาชิกก็ยังขาดความรู้ใน 2 ประเด็นนี้เป็นหลักดังนั้นจึงควรมีการเข้าไปส่งเสริม ทบทวน สร้างการรับรู้ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับ 2 ประเด็นนี้ให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้ทราบอย่างเนื่องเพื่อเป็นการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนต่อไป

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมของกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชน อยู่ในระดับมาก แต่ขั้นตอนกิจกรรมและขั้นตอนติดตามประเมินผลระดับการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เหตุผลอาจเพราะว่า การดำเนินงานของเกษตรกรให้ความสำคัญในการดำเนินงานขึ้นกำหนดความต้องการ ชี้แจงแผนการดำเนินงาน และขั้นตอนตัดสินใจ เมื่อพอเกษตรกรเริ่มลงมือทำ เกษตรกรมีส่วนร่วมในการทำในขั้นตอนกิจกรรมและขั้นตอนติดตามประเมินผลลดน้อยลง โดยเฉพาะประเด็นการมีส่วนร่วมในการระดมทุนและจัดสรรผลประโยชน์ ซึ่งเกษตรกรจะไม่เห็นความสำคัญเหมือนขั้นเริ่มต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา ไบบาลและ นิวัฒน์ มาศวรรณา (2557, น 550) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน:กรณีโรงสีชุมชนครบวงจรตำบลไค้คำ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ พบว่า ร้อยละ 1.86 ด้านการดำเนินกิจกรรม โดยภาพรวมสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเข้าร่วมในกิจกรรมน้อยอยู่บ้าง ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกสร อักษรรัตน์ (2565 ,133) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความรู้และการปฏิบัติในการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ร้อยละ 42.5 แสดงให้เห็นว่าวิสาหกิจชุมชนส่วน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

ใหญ่ ยังไม่ได้เข้าร่วมการประชุมประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่องและ สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐพนธ์ สกุลพงษ์ (2565,118-121) ได้ศึกษา รูปแบบการดำเนินงานของเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนภายใต้กรอบแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน จังหวัด ชียงใหม่ พบว่าสมาชิกเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลเป็นลำดับสุดท้าย

3. การประเมินผลการบริหารวิสาหกิจชุมชนตามแนวคิดการบริหารเชิงดุลยภาพ

จากการศึกษาพบว่า ด้านการเงินการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อใช้ในการผลิต ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาการ ประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ (กรมส่งเสริมการเกษตร 2557,น.4) คุณลักษณะสำคัญของวิสาหกิจชุมชน ข้อ 2 ผลผลิตมาจากทุน ทรัพยากร และกระบวนการในชุมชน อาจนำวัตถุดิบบางส่วนจากภายนอกได้แต่เน้นการใช้ทุนและ ทรัพยากรในท้องถิ่นเป็นหลักและลักษณะสำคัญของวิสาหกิจชุมชน ข้อ 6 การเรียนรู้ คือหัวใจของกระบวนการพัฒนาวิสาหกิจ ชุมชน

ด้านการเงินการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อใช้ในการผลิต และด้านการเรียนรู้และการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งอยู่ ในระดับปานกลาง เนื่องจากวิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพองมีการระดมทุนหรือลงทุนกันเพื่อบริหารจัดการกลุ่มเป็นหลักและ องค์กรที่จะดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน สมาชิกต้องมีการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หากกลุ่มไม่มีการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะ การเพิ่มสมรรถนะในการทำงาน ก็จะมีแต่การเลียนแบบ การหาสูตรสำเร็จโดยไม่มีความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนปลูกผักคำพอง

จากการศึกษาพบว่า การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ พบว่า อยู่ในระดับมากในเรื่อง การมี หน่วยงานภาครัฐสนับสนุนวัสดุ/อุปกรณ์ จุดสาคิดการเรียนรู้การผลิตให้แก่กลุ่ม สอดคล้องกับงานวิจัยของจริกรณ์ มีศรี (2563, น.61) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มชาลี-วรรณ ชุมชนพัฒนา ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่ม คือ การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ ภาครัฐ อยู่ในระดับมากที่สุด

การบริหารงานกลุ่ม พบว่า อยู่ในระดับมาก ในเรื่อง กลุ่มมีแผนงาน/กิจกรรมที่ดำเนินการอย่างชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จริกรณ์ มีศรี (2563, น.61) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่ม ชาลี-วรรณ ชุมชนพัฒนา ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่ม ด้านการบริหารงานกลุ่ม อยู่ในระดับมากที่สุด

ลักษณะของผู้นำกลุ่ม พบว่า อยู่ในระดับมาก ในเรื่อง ผู้นำเป็นที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จริกรณ์ มีศรี (2563, น.61) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่ม ชาลี-วรรณ ชุมชนพัฒนา ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของกลุ่ม ด้านผู้นำชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด

จะเห็นว่าได้ว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จอยู่ในระดับมาก 3 ประเด็น คือ เกิดจากการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนที่มีการ บริหารที่ดีเป็นแหล่งเรียนรู้ ผ่านโครงการแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่การบริหารงานของกลุ่ม มิได้เป็นเป็นหน้าที่หรือความ รับผิดชอบของบุคคลใดคนหนึ่งซึ่งกลุ่มมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน และลักษณะของผู้นำกลุ่มมีคุณธรรม มี

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

ความเสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต มีความรู้ความสามารถต่อการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและพร้อมที่จะเรียนรู้เพื่อรับมือกับการที่จะเข้าเปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนของคณะกรรมการและสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ของเกษตรกรในประเด็นที่จัดลำดับความรู้น้อยที่สุดได้แก่ สถานที่ยื่นแบบขอจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนทำได้ ที่ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลเท่านั้น และประเด็นคณะบุคคลที่ขอจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนต้องเป็นนิติบุคคลเท่านั้น ดังนั้นควรจะมีการทบทวนและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการทำงานของวิสาหกิจชุมชนให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้ทราบอย่างเนื่องเพื่อเป็นการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนต่อไป

1.2 จากผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชน อยู่ในระดับมาก แต่ขั้นตอนกิจกรรมและขั้นตอนติดตามประเมินผลระดับการมีส่วนร่วม ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นการส่งเสริมควรจะมีการแนะนำถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมของกรรมการและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนให้เล็งเห็นถึงความสำคัญในทุกขั้นตอนการมีส่วนร่วมไม่ใช่เฉพาะขั้นตอน กำหนดความต้องการ การวางแผนการดำเนินงาน การตัดสินใจ แต่ ขั้นตอน ดำเนินกิจกรรม และติดตามประเมินผล ก็เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญไม่น้อยกว่าขั้นตอนอื่นๆในการมีส่วนร่วมของวิสาหกิจชุมชนเช่นกัน

1.3 จากผลการศึกษาพบว่า จุดอ่อนของวิสาหกิจชุมชนคือ ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นกลุ่มควรจะมีการเรียนรู้และการพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการทำงาน การพัฒนาทักษะ การเพิ่มสมรรถนะในการทำงาน ระบบภายในองค์กร การศึกษาดูงานนอกสถานที่ รวมทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ล้วนแล้วแต่เป็นการเรียนรู้และการพัฒนาองค์กร แต่ถ้าองค์กรยังทำงานแบบเดิมก็จะไม่พัฒนา ทำให้ล้มเหลวได้ ดังนั้นสมาชิกในองค์กรจะต้องมีการเรียนและการพัฒนา การเข้ารับการฝึกอบรมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความหลากหลายในด้านสินค้าและบริการ และควรมีการเพิ่มมูลค่าสินค้า รักษาคุณภาพสินค้า การสร้างความแตกต่างให้กับผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย กลุ่มจะต้องมีการระดมความคิดและวางแผนทางร่วมกันของสมาชิก เพื่อให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีความเข้มแข็งและมีศักยภาพมากยิ่งขึ้น

1.4 คณะกรรมการวิสาหกิจชุมชน ควรจัดประชุมและแจ้งให้สมาชิกกลุ่มทราบถึงกฎ ข้อบังคับของการเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้ชัดเจน เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดและคณะกรรมการดำเนินกิจกรรมกลุ่มอย่างเป็นระบบ ด้วยความซื่อสัตย์ โปร่งใส รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรม ที่จะทำให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีความมั่นคงยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเปรียบเทียบกับวิสาหกิจชุมชนกลุ่มอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนที่มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

ควรขยายขอบเขตศึกษาทั้งในเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณในระดับจังหวัด ภูมิภาค และระดับประเทศ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้วิสาหกิจชุมชนสามารถดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ และยั่งยืนต่อไป

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 14

The 14th STOU National Research Conference

ควรมีการศึกษาแนวทางการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนเพื่อความปลอดภัยต่อเกษตรกรและผู้บริโภค เพื่อให้เกษตรกรได้มีผลผลิตที่มีความปลอดภัยและมีคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2562). คู่มือการดำเนินงานกิจการวิสาหกิจชุมชน. กรมส่งเสริมการเกษตร
- กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (2662ก). คู่มือส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. โรงพิมพ์ นิเวศธรรมดาการพิมพ์ (ประเทศไทย) จำกัด
- กลุ่มปลูกผักคำพอง (2566). แผนการพัฒนากลุ่มปลูกผักคำพอง (2562-2566) ประจำปีงบประมาณ 2566
- เกสร อักษรรัตน์.(2565). ความรู้และการปฏิบัติในการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน ของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในจังหวัด เชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- จิรภรณ์ มีศรี. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มชาลี-วรรณ ชุมชนพัฒนา ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ. สำนักงานประมงจังหวัดฉะเชิงเทรา กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- ณัฐพนธ์ สุกุลพงษ์. (2565). รูปแบบการดำเนินงานของเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนภายใต้กรอบแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน จังหวัดเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ธัญญ์ภัสร์ จงชัยพัฒน์. (2564). แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนตามหลักการบริหารเชิงคุณภาพของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ยุพา อินทราเวช. (2566). ความเป็นมาของวิสาหกิจชุมชน.ในประมวลชุดวิชา ผู้นำ กลุ่ม องค์กรและเครือข่ายทางการเกษตร (หน่วยที่12, น 12-7) นนทบุรี โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สำนักเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (2548). วิสาหกิจชุมชน. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนกรมส่งเสริมการเกษตร.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดร้อยเอ็ด. (2564). ข้อมูลพื้นฐานการเกษตรจังหวัดร้อยเอ็ด. ร้อยเอ็ด: กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรสำนักงานเกษตรจังหวัดร้อยเอ็ด.
- อัจฉรา ไสบาล นิวัฒน์ มาศวรรณ. (2557). การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน : กรณีโรงสีชุมชนครบวงจรตำบลไค้คำ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ(วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยขอนแก่น